

Cultura | | Actualitzat el 23/11/2020 a les 08:00

«Els centres educatius que fan ball de bastons i panderos són els baluards de la cultura popular i la mantenen viva»

Adrià Ortiz és un jove docent que ha impulsat el curs de Cultura Popular, cosa que permet veure cultura en un període de prohibicions

Adrià Ortiz, el professor de Cultura Popular | institut La Romànica

Mentre la cultura va pujant i abaixant la persiana de forma intermitent (<https://www.naciodigital.cat/sabadell/noticia/32579/restauracio-al-30-cultura-al-50-aixi-sera-primer-fase-desescalada>) de les seves sales, en un petit racó del Vallès Occidental, concretament a la plaça del Mil·lenari de Barberà, l'Institut La Romànica (<https://agora.xtec.cat/ieslaromanica/>), manté viva la seva flama i la de la cultura popular. El centre imparteix l'assignatura que duu aquest nom i és el segon curs que ho fa de manera completa, de la mà d'Adrià Ortiz (Terrassa, 1993).

Va aterrar al centre ensenyant Física i Química i Tecnologia amb els balls de pastorets i de bastons i s'ha acabat transformant en una matèria curricular i que amb el Departament de Cultura estan estudiant estendre-ho pel territori. Curiosament, i paradoxalment, està sent l'única cultura permesa en aquests mesos de restriccions, per allò de fer-ho sota el paraigua dels grups bombolla.

- Com es fa per aconseguir que una assignatura de secundària sigui Cultura Popular.

- Això neix el curs 2017-2018 amb una cosa molt petita i el 2019-2020 va passar a ser assignatura optativa a secundària, i amb la intenció d'anar pujant. L'any passat va haver-hi una optativa de Dansa a primer i a segon, a més en aquest darrer curs, també una altra de música, d'arrel tradicional amb flabiol. Amb l'esclat de la pandèmia, les optatives es van suprimir per evitar barrejar grups bombolla i el centre va fer un pas més enllà i ho va convertir com assignatura comuna als set cursos de l'ESO, que són uns 150 alumnes. S'imparteix com qualsevol altra matèria amb una hora setmanal.

- Ha estat tot iniciativa seva, dotar-la de contingut, la recerca d'informació i donar-hi forma?

- M'he encarregat de redactar el que s'ha fet al centre: el material que cal i el mètode d'avaluació, amb la intenció d'exportar-ho a d'altres escoles. El passat mes de gener es va arribar a un acord amb la Direcció General de Cultura Popular de la Generalitat perquè així fos i s'estudiés la viabilitat per veure com funcionaria en altres centres i altres contextos. La intenció final era que qualsevol equipament educatiu pogués implementar-ho, però va arribar la Covid-19 i això es va aturar. Aquí, a l'Institut La Romànica, es va blindar i es va convertir en l'únic de Catalunya, amb aquestes dimensions i característiques, que té un projecte així.

- Però hi ha d'altres centres que també fan cultura popular.

- En la majoria es fan coses puntuals, és a dir, és un trimestre o a través d'altres matèries. Però a La Romànica és una assignatura amb tot el que comporta, amb avaluació. És independent de la resta de matèries, no és una unitat didàctica dins, per exemple, de Música.

- El que deia de l'entesa amb Cultura per impulsar el projecte, estava molt avançat l'acord?

- Estem parlant amb Cultura i fa uns dies ens vam reunir amb l'Escola Magraners de Lleida, que és un institut escola, on en principi implementaran el projecte aquest mateix curs.

- Al cap i a la fi, mentre es respectin els grups bombolla...

- ... Els centres educatius que fan cultura popular són els únics indrets on la cultura està permesa. Perquè igual que l'alumne pot fer matemàtiques o educació física, també pot fer cultura popular i, per tant, els instituts i les escoles on es fan balls de bastons, de panderos són els baluards de la cultura popular. Els que mantenen la cultura viva. No hi ha cap altra on hi hagi tanta cultura popular viva i en actiu i la flama la mantenen aquestes generacions d'estudiants. És un somni dins d'aquest malson. I això és gràcies a l'aposta dels centres educatius.

Alumnes de l'institut que fan Cultura Popular Foto: Institut La Romànica

- I quant de temps ha dedicat a impulsar el projecte?

- Moltes hores, ni ho sé ni les he comptat. He tingut la sort de comptar amb el suport de l'equip directiu de l'institut i la col·laboració dels companys. He dotat de contingut, amb pràctica i teòrica, però sol no ho hagués pogut fer. Ha estat necessària l'ajuda d'entitats d'arreu. Estic al capdavant, però hi ha un munt de gent darrere, com també d'altres iniciatives que ho havien intentat abans i la seva experiència també ha ajudat.

- I els alumnes, què hi diuen?

- Tot i la gran varietat de cultures i de formes de pensar i fer, estem trobant a través d'aquesta assignatura un punt en comú on totes les sensibilitats treballen pel mateix objectiu. Realment, és una de les finalitats del projecte, perquè treballen competències, que ja són les directrius d'Educació. És el fet d'aprendre a aprendre i la cultura popular ajuda a treballar en equip i així ho fan al llarg del curs, actuen com un tot. I potser alguns descobreixen per primera vegada, per exemple, un ball de bastons, de pastorets o de faixes.

Un cop tenen una mica de base, adaptem un ball que proposen i la cançó passa a ser seva. De fet, l'any passat per Nadal, amb aquesta assignatura, es va veure un seguici, per primera vegada a Barberà, de ball de bastons, de pastorets i de panderos. Va ser a la Fira de Santa Llúcia i fora de l'horari lectiu.

- I les famílies?

- L'AMPA està encantada amb el que s'està fent. T'haig de dir que hi ha famílies que coneixen la dansa popular per activitats de festes majors i abans de la pandèmia, quan fèiem actuacions obertes o al carrer, t'adonaves que els canviava la cara, somreien i els venia a confirmar el que els traslladava el fill o filla del que feien a classe. El que et deia, el treball en equip, la sincronització entre tots. És el que passa quan no coneixen, no connectem i aleshores, quan ho veuen en directe, no poden deixar de somriure i això ens ha passat amb moltes famílies.

- Comentava que també hi havia contingut teòric.

- No no només s'aprèn a ballar, també l'origen de les danses i, a més a més, han de fer treballs de recerca històrica, per investigar sobre aquest tipus de danses i han d'entendre d'on prové i com ha evolucionat i això cal saber explicar-ho. D'aquesta manera, se li dota de valor científic, a més de passar-ho bé, que aquest any especialment és molt important.

- Ha suspès algú al llarg d'aquests dos cursos?

- Cap persona s'ha merescut mai suspendre. I aquell alumnat que li costa en general en els estudis ha aconseguit bones notes en Cultura Popular, perquè ho gaudeixen. Al cap i a la fi, se'ls hi demana assolir uns objectius i ningú es queda sense arribar-hi. És el que et deia abans és una feina d'equip i, o avancem totes, o no funciona. En els dos anys d'assignatura no hi ha hagut cap suspès.